

Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas

V.STANKŪNIENĖ, V.EIDUKIENĖ, B.GRUŽEVSKIS
R.JANČAITYTĖ, A.MIKALAUŠKAITĖ, J.PALUCKIENĖ

**PARAMOS ŠEIMAI POLITIKA:
SAMPRATA IR PATYRIMAS**

Kolektyvinė monografija

Vilnius 2001

UDK 314(474.5)

Pa 238

Redaktorių kolegija:

prof. habil. dr. V.Stankūnienė (atsakingoji redaktorė ir sudarytoja)

dr. B. Gruževskis

dr. S.Mikulionienė

Recenzantai:

prof. habil. dr. A. A. Mitrikas

doc. dr. V.Gaidys

Knyga rekomenduota spaudai Lietuvos filosofijos ir sociologijos instituto tarybos

Maketuotoja:

M. Baublytė

ISBN 9986-523-84-2

© Lietuvos filosofijos ir sociologijos
institutas

TURINYS

Pratarmė	5
1. Paramos šeimai politikos samprata (<i>V.Stankūnienė</i>).....	7
1.1. Paramos šeimai politika kaip gyventojų politikos dalis.....	7
1.2. Paramos šeimai politikos samprata.....	12
1.3. Paramos šeimai politikos formavimo etapai	13
1.4. Paramos šeimai politikos priemonių tipai.....	15
2. Paramos šeimai politikos tipai (<i>J.Paluckienė, R.Jančaitytė, V.Stankūnienė</i>).....	19
2.1. Kai kurie gyventojų politikos bruožai įvairaus išsivystymo lygio šalyse.....	19
2.2. Parama šeimai įvairiuose socialinės gerovės politikos modeliuose.....	22
2.2.1. Socialinės gerovės politikos modeliai	22
2.2.2. Paramos šeimai politikos tipai	27
2.2.3. Paramos šeimai politikos motyvai įvairiuose socialinės gerovės politikos modeliuose.....	30
3. Paramos šeimai politikos plėtra Lietuvoje (<i>V.Stankūnienė</i>)	41
4. Tarptautinių dokumentų nuostatos paramos šeimai politikos plėtros srityje (<i>V.Stankūnienė, A.Mikalauskaitė</i>).....	59
4.1. Europos gyventojų konferencija (Ženeva, 1993). Pagrindinės <i>Rekomendacijų</i> nuostatos dėl šeimos, vaikų ir moterų problemų sprendimo	59
4.2. Tarptautinė konferencija „Gyventojai ir visuomenės raida” (Kairas, 1994): <i>Veiksmų programos</i> nuostatos dėl šeimos, vaikų ir moterų problemų sprendimo.....	64
4.3. Regioninė gyventojų konferencija (Budapeštas, 1998). Pagrindinės <i>Išvadų</i> nuostatos šeimos, vaikų ir moterų klausimais	82
4.4. Europos tarptautinių organizacijų dokumentai paramos šeimai klausimais	85

5. Paramos šeimai poreikį Lietuvoje sąlygojantys veiksniai	99
5.1. Trumpa statistinė informacija apie šeimą ir jų gyvenimo sąlygas Lietuvoje (<i>V.Eidukienė</i>).....	99
5.2. Šeimos kitimas Lietuvoje: nuo tradicinių prie modernių šeimų (<i>V.Stankūnienė</i>).....	112
5.3. Aktualiausiasios šeimos demografinės raidos ir gyvenimo sąlygų problemos (<i>V.Stankūnienė</i>).....	122
6. Pagrindinės strateginės paramos šeimai politikos plėtos kryptys Lietuvoje: situacija, problemos, motyvai, veiksmai	129
6.1. Užimtumas (<i>B.Gruževskis</i>).....	130
6.1.1. Lietuvos gyventojų užimtumas ir šeiminei padėčiai	130
6.1.2. Šeimos narių nedarbas ir dalyvavimas darbo rinkoje.....	137
6.1.3. Paramos šeimai, auginančiai vaikus, analizė užimtumo sferą reguliuojančių dokumentų kontekste.....	144
6.1.4. Paramos šeimai, auginančiai vaikus, tobulinimo galimybių užimtumo srityje vertinimas, atsižvelgiant į kitų šalių patyrimą ir tarptautinių dokumentų nuostatas	148
6.1.5. Vaikus auginančių šeimų rėmimas užimtumo politikos lygmeniu.....	151
6.2. Ikimokyklinė vaikų priežiūra (<i>V.Stankūnienė</i>).....	156
6.2.1. Vaikų ikimokyklinės priežiūros ideologijos kitimas	157
6.2.2. Lietuvos vaikų ikimokyklinės priežiūros sistemos kitimas kitų šalių patyrimo kontekste	161
6.2.3. Vaikų ikimokyklinės priežiūros paslaugų plėtos Lietuvoje konceptualieji pagrindai.....	169
6.2.4. Tarptautinių dokumentų nuostatos dėl vaikų ikimokyklinės priežiūros paslaugų plėtos motyvų	171
7. Vaikus auginančių šeimų rėmimo programos metmenys: tikslai, principai, struktūra	175
Literatūra	181
Summary	191